

Sygn. akt V KK 497/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Piotr Mirek

Protokolant Patrycja Kotlarska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w dniu 30 czerwca 2020 r.

w sprawie **P. K.** ,

skazanego z art. 160 § 3 k.k. w zw. z art. 160 § 2 k.k.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 5 kwietnia 2019 r.,

sygn. akt IV Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w G. z dnia 18 czerwca 2018 r., sygn. akt
II K (...)

**1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym;**

2. zarządza zwrot P. K. opłaty od kasacji w kwocie 450 zł.

UZASADNIENIE

P. K. został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 160 § 2 k.k.
popełnionego w dniach od 8 maja 2012 r. do 14 maja 2012 r., na szkodę K. K..

Sądu Rejonowego w G. wyrokiem z dnia 18 czerwca 2018 r., sygn. akt II K
(...), zmienił opis czynu przypisanego oskarżonemu i przyjął, że wyczerpuje on
znamiona przestępstwa z art. 160 § 3 k.k. w zw. z art. 160 § 2 k.k. i za ten czyn, na

podstawie art. 160 § 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby oraz na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych przy ustaleniu jednej stawki na kwotę 150 zł. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego obowiązek zapłaty zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonej w kwocie 70.000 zł oraz rozstrzygnięto w przedmiocie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w S., po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonego oraz pełnomocnika oskarżycielski posiłkowej, wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2019 r., sygn. akt IV Ka (...):

1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż:
 1. ustalił, że przypisanego czynu oskarżony P. K. dopuścił się w dniach od 8 do 11 maja 2012 r. i zakwalifikował go z art. 160 § 3 k.k. w zw. z art. 160 § 2 k.k.,
 2. orzeczoną wobec oskarżonego P. K. karę pozbawienia wolności obniżył do 6 miesięcy, a okres próby warunkowego zawieszenia jej wykonania do lat 2,
 3. orzeczone na podstawie art. 46 § 1 k.k., w brzmieniu przepisów ustawy Kodeks karny obowiązujących w dniu 14 maja 2012 r., w związku z art. 4 § 1 k.k. zadośćuczynienie na rzecz K. K. obniżył do kwoty 30.000 zł;
 4. w pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy;
 5. rozstrzygnął w przedmiocie kosztów sądowych (pkt III i IV).

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego P. K., który zaskarżając wyrok w całości, zarzucił naruszenie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez wydanie wyroku mimo niezłożenia przez pokrzywdzoną wniosku o ściganie.

Podnosząc ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ł. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej uwzględnienie poprzez konwalidowanie uchybienia Sądu I instancji polegającego na zaniechaniu odebrania od pokrzywdzonej K. K. oświadczenia w przedmiocie wniosku o ściganie w trybie art. 160 § 5 k.k., względnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej K. K. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy P. K. okazała się zasadna w stopniu oczywistym, dlatego podlegała rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 5 k.p.k. W sprawie tej przeprowadzone postępowanie dotknięte jest bowiem brakiem stanowiącym bezwzględną przyczynę odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. Skarżący wprowadził błędnie wskazał na naruszenie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., a więc przepis odnoszący się do braku skargi uprawnionego oskarżyciela, a nie art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. dotyczący wniosku o ściganie uprawnionej osoby, jednak nie ma to w sprawie istotnego znaczenia.

Analiza akt głównych niniejszej sprawy jednoznacznie wskazuje, że pokrzywdzona K. K. nie złożyła wniosku o ściganie mimo, że przestępstwo z art. 160 § 3 k.k. jest ścigane, zgodnie art. 160 § 5 k.k., na wniosek pokrzywdzonego.

Jak wskazano wyżej, P. K. został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 160 § 2 k.k., a więc przestępstwa ściganego z urzędu. Sąd Rejonowy w G. na rozprawie w dniu 19 marca 2018 r. uprzedził strony na podstawie art. 399 § 1 k.p.k. o możliwości zakwalifikowania czynu zarzucanego oskarżonemu z art. 160 § 3 k.k. w zw. z art. 160 § 2 k.k., jednakże na tym terminie rozprawy, ani też późniejszych, nie pouczył pokrzywdzonej o konieczności złożenia wniosku o ściganie na podstawie art. 160 § 5 k.k., ani też o skutkach takiej decyzji lub jej braku. Sąd odwoławczy nie dostrzegł braku wniosku, a sam dokonując zmiany wyroku, również nie odebrał wniosku o ściganie od oskarżycielki posiłkowej.

Podkreślić należy, że wniosek o ściganie musi zostać złożony przez pokrzywdzonego bezpośrednio, a nie przez jego pełnomocnika i nie można go domniemywać na podstawie innych czynności (np. zeznań), czy też przyjmować jego złożenia za pomocą czynności konkludentnych (np. wnoszenie w głosach końcowych stron o wymierzenie surowej kary). W tym miejscu należy jedynie zauważyć, że odnoszenie się przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2017 r., sygn. akt III KK 324/17 nie jest zasadne, gdyż orzeczenie to dotyczy innej sytuacji procesowej niż w tej sprawie. P. K. został oskarżony przez prokuratora, a czyn mu przypisany ścigany

jest na wniosek, natomiast w sprawie o sygn. III KK 324/17 prokurator nie skorzystał ze swojego uprawnienia i nie wniósł aktu oskarżenia, natomiast został wniesiony przez pokrzywdzoną czynem, również z art. 160 § 3 k.k., substydialny akt oskarżenia, który już ze swej istoty zawiera żądanie ścigania i ukarania sprawcy przestępstwa objętego tą skargą, gdyż w ogóle inicjuje postępowanie sądowe w sprawie o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, oczywiście po spełnieniu warunków formalnych.

Na zakończenie należy stwierdzić, że na etapie postępowania kasacyjnego nie jest możliwe konwalidowanie uchybień Sądów polegających na zaniechaniu odebrania od pokrzywdzonej wniosku o ściganie, o co wnosił w odpowiedzi na kasację prokurator oraz jak należy sądzić pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, który wraz z odpowiedzią złożył oświadczenie pokrzywdzonej w przedmiocie wniosku o ściganie. Należy natomiast dodać, że z uwagi na względny charakter tej ujemnej przesłanki procesowej, wniosek o ściganie może zostać złożony aż do upływu okresu przedawnienia i dlatego nie obligowało to Sądu Najwyższego do umorzenia postępowania po uchyleniu zaskarżonego wyroku, a jedynie do przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu celem uzyskania od pokrzywdzonej K. K. jednoznacznego stanowiska, co do złożenia wniosku o ściganie P. K. za popełnienie przestępstwa z art. 160 § 3 k.k.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie.